

Odnawiamy spoiny

Uszczelnienia wykonane z silikonu, akrylu lub innej masy spoinującej z czasem tracą swoje właściwości. Dlatego co pewien czas trzeba je wymieniać.

Wąskie szczeliny wypełnia się masą uszczelniającą, by nie wnikała w nie woda. Spoiny pomiędzy płytkami ceramicznymi wypełniamy masą spoinującą, która często zawiera składniki z tworzywa sztucznego. Natomiast spoiny między ceramiką sanitarną a okładziną z płytek na ścianie lub podłodze, w narożnikach ścian oraz między podłogą a ścianami uszczelniamy elastycznym silikonem sanitarnym. W tzw. konstrukcjach suchych wokół okien i drzwi zewnętrznych stosujemy masy akrylowe odporne na działanie promieni UV.

Podstawową zasadą, którą powinniśmy się kierować w trakcie zakupów, powinien być wybór wyłącznie markowych produktów, a to znaczy, że lepiej unikać zarówno produktów no-name, jak i wyjątkowo tanich. Jakość silikonu lub akrylu można bowiem rozpoznać dopiero po dłuższym czasie od jego nałożenia. Tanie produkty zwykle żółkną, silnie się kurczą, twardnieją i tracą swoje zdolności do rozszerzania, wtedy spoina odrywa się od podłoża lub powstają w niej rysy.

Fot. Christian Bydes; ilustracje Tillman Straszburger

Silikon

Spoiny silikonowe sprawdzają się w kuchni i łazience. Stanowią idealne połączenie i uszczelnienie na stykach różnych materiałów budowlanych. Dzięki elastyczności niwelują wszelkie ruchy i nie pękają w wyniku naprężeń.

Jednak mimo mycia na spoinach gromadzą się resztki środków czyszczących oraz mydła

– idealna pożywka dla pleśni. Uszczelnienie traci swoje właściwości, nawet to wykonane z silikonów ze środkami grzybobójczymi. Jeśli na spoinie zauważymy plamy pleśni, trzeba ją koniecznie wymienić.

Lepiej wybrać silikon markowy, który w trakcie twardnienia kurczy się jedynie o 5–10%. Tanie produkty ze względu na zawartość niskowartościowych wypełniaczy mogą się kurczyć do 30% swojej objętości i tracić elastyczność.

To będzie potrzebne

1. Nóż do spoin
2. Rozpuszczalnik do silikonu i ściereczka
3. Silikon sanitarny o działaniu grzybobójczym
4. Pistolet do kartuszy
5. Łopátka do spoin do wyrównywania świeżych wypełnień z silikonu

Starą silikonową spoinę dokładnie wycinamy specjalnym nożem do spoin lub nożem z wysuwającym ostrzem.

Pozostałe resztki uszczelnacza pokrywamy specjalnym rozpuszczalnikiem i pozostawiamy na czas określony przez producenta, by zadziałał.

Rozpuszczone resztki silikonu starannie ścieramy suchą szmatką. Spoiny oczyszczamy z osadów i nalotów po środkach czyszczących, odtłuszczamy, np. benzyną ekstrakcyjną, przemywamy wodą i osuszamy.

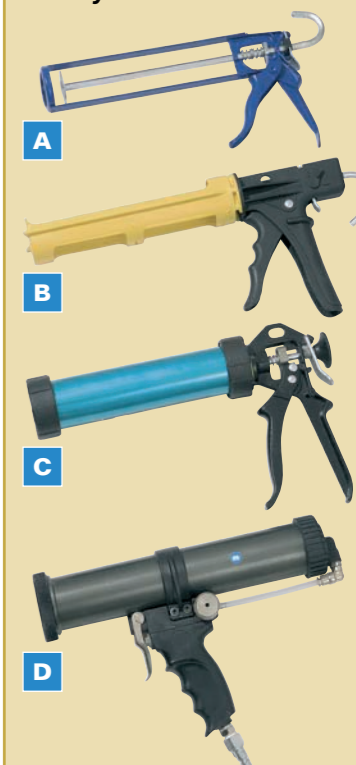

Wzdłuż szczeliny przyklejamy pasy taśmy malarskiej, dzięki temu uzyskamy równe krawędzie spoiny. Nową masę uszczelniającą nakładamy jednym, płynnym ruchem, wywierając równomierny nacisk na spust pistoletu.

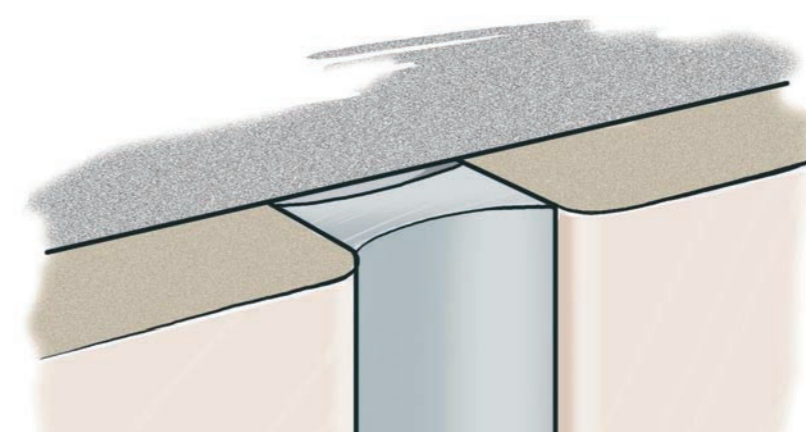
Postępując się łopatką ustawioną prostopadłe do spoiny, wyrównujemy silikon pod kątem 45° do ściany lub nadajemy spoinie kształt wklęsłej fasety. Można to zrobić palcem zwilżonym płynem do mycia naczyń lub wodą z mydłem.

Mały arsenał

Tani pistolet do kartuszy można kupić już za kilka złotych. Jeśli jednak mamy do wypełnienia wiele metrów spoin, lepiej kupić droższy i trwalszy.

- A.** Zwykły pistolet za kilkanaście złotych. Ma jednak wadę – jeśli masa uszczelniająca jest gęsta (np. w niskich temperaturach), wąskie uchwyty wrzynają się w dłoń.
- B.** Dobry model wykonany z tworzywa sztucznego kosztuje ok. 40 zł. Ma szeroki uchwyt i wygodną dźwignię służącą do odryglowania tłoka.
- C.** Metalowy pistolet nadaje się do kartuszy i do mas w woreczkach, tzw. kielbaskach – od ok. 50 zł.
- D.** Profesjonalne urządzenie zasilane sprężonym powietrzem. Jego zakup opłaca się jedynie w przypadku realizacji dużych projektów – od ok. 300 zł.

Trwale elastyczne masy spoinujące powinny przylegać wyłącznie do przeciwległych płaszczyzn – wtedy masa może się swobodnie rozprężyć i kurczyć. Jeśli masa przylega także do podłoża szczeliny, zdolność do rozpierania masy jest ograniczona, a przyleganie do brzegów może zostać przerwane.

Zaprawa spoinująca

Płytki ceramiczne dopiero po zaspoinowaniu tworzą szczelną okładzinę ściany lub podłogi. Jednocześnie to właśnie spoina stanowi najsłabsze ogniwo. To w niej powstają pierwsze rysy, jeśli w podłożu wystąpią jakieś naprężenia. Elastyczne zaprawy cementowe w nieznacznym stopniu niwelują naprężenia termiczne (ruchy spowodowane ogrzaniem lub schłodzeniem materiałów budowlanych). Stare, zabrudzone spoiny najlepiej wymienić – czyszczenie i inne zabiegi z wykorzystaniem specjalnych pisaków, odświezaczy spoin wymagają wiele pracy, a efekt bywa krótkotrwały.

To będzie potrzebne

1. Odkurzacze z wąską dyszą
2. Miniwiertarka z nasadką frezującą (tu marki Dremel) lub... 3. ...tarnik do spoin
4. Nóż z wysuwającym ostrzem
5. Zaprawa spoinująca
6. Rękawiczki gumowe
7. Gąbka
8. Paca gumowa do zacierania
9. Niewielka kanciasta kielnia
10. Kubeł z wałkami zbierającymi i paca z gąbki

Zaprawę spoinującą usuwamy miniwiertarką uzbrojoną w nasadkę frezującą (np. Dremel) lub ręcznie za pomocą tarnika do spoin.

Resztki starej masy spoinującej zdrapujemy z krawędzi płytek nożem z wysuwającym ostrzem. Krawędzie powinny być całkowicie czyste.

Przed spoinowaniem wszystkie szczeliny dokładnie oczyszczamy z kurzu i luźnych fragmentów zaprawy odkurzaczem ze specjalną dyszą.

Gumowa paca do zacierania idealnie nadaje się do wciśnięcia nowej zaprawy spoinującej w szczeliny. Gumowe rękawiczki chronią skórę rąk przed podrażnieniami.

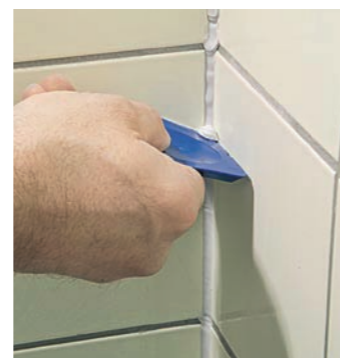
Zaprawę наносimy po przekątnej płytek. Pacę należy trzymać pod kątem ok. 30° i przechylać ją dalej w trakcie przeciągania.

Postępując się wilgotną pacą z gąbki, z której odciskamy wodę, delikatnie zmywamy z płytek pozostałości przyschniętej zaprawy spoinującej.

Szczeliny pomiędzy ścianami oraz ścianami a podłogą nie wypełniamy zaprawą spoinującą, lecz silikonem sanitarnym.

Spoiny idealnie wygładzimy, posługując się specjalną łopatką. Takiej precyzji nie uzyskamy, wyrównując naniesioną masę palcem zanurzonym w środku do mycia naczyń.

Akryl

Uszczelniająca masa akrylowa (tańsza od silikonu) dobrze sprawdza się na zewnątrz budynków. W porównaniu z silikonem jest odporna na promieniowanie UV i można ją malować. Jest jednak mniej elastyczna. Dlatego akryl często jest stosowany do wypełniania dylatacji między budynkami oraz szczelin między elementami budowlanymi, np. oknami a murem. Masa akrylowa dobrej jakości oprze się szkodliwemu działaniu czynników atmosferycznych nawet przez 20 lat, jednak po tym czasie zaczyna twardnieć i pęka.

To będzie potrzebne

1. Pistolet do kartuszy
2. Uszczelniająca masa akrylowa w kartuszu
3. Nóż z wysuwającym ostrzem i kilkoma ostrzami zapasowymi
4. Skrobak do szyb
5. Mocna taśma klejąca
6. Łopatką do wygładzania masy uszczelniającej

Nożem z wysuwającym ostrzem wycinamy jak najgłębiej ze szczeliny twarde akryl.

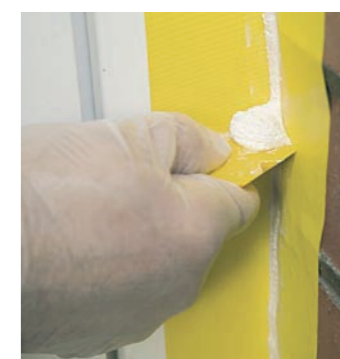
Resztki z ram okiennych usuwamy za pomocą np. skrobaka do szyb. Aby ich nie zarysować, należy prowadzić ostrze możliwie płasko.

Przed spoinowaniem krawędzie szczelin dokładnie oklejamy mocną taśmą (np. firmy Tesa), co umożliwi wykonanie pionowych spoin bez zabrudzenia muru.

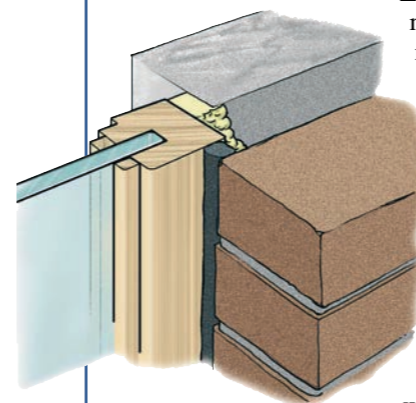

Nową masę akrylową równomiernie wciskamy w szczelinę. W przypadku głębszych szczelin trzeba użyć specjalnego sznura do wypełnień.

Po wypełnieniu wszystkich spoin masę wyrównujemy łopatką. Nadmiar materiału można wytrzeć papierowym ręcznikiem.

Spoiny przy oknach

Zewnętrzne szczeliny pomiędzy ościeżnicą okien a ościeżkami już od dawna uszczelnia się akrylem. Nowszym rozwiązaniem są taśmy ze sprasowanej pianki, która po włożeniu w szczelinę rozpręża się i chroni przed wnikaniem wody, ale jednocześnie umożliwia przenikanie pary. Od wewnątrz ościeżnicę zwykle uszczelnia się pianką poliuretanową. Dzięki temu ciepłe i wilgotne powietrze z wnętrza nie skrapla się na zimnej ścianie zewnętrznej i nie powoduje zawilgocenia muru.

Rada

By optymalnie wypełnić spoiny, nie należy zbyt głęboko wciskać masy w szczelinę. Wystarczy, gdy przylgnie ona do boków łączonych płaszczyzn. Dlatego wierzchołek kartusza obcinamy tak, by średnica otworu była minimalnie większa od szerokości szczeliny.